

**Sermones prestantissimi viri Ro|berti de Litio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxij. vi. no.Maij.

Feria. ij. eiusde[m] d[omi]nice. de arde[n]ti desiderio sancto[rum]
patru[m] veteris testame[n]ti auide cupie[n]tiu[m] [christu]m incarnari.
Ser. ij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Feria. II. post do. I. adiūtus.

Or precessit.

Iterū ubi. s. Logimur ad cor nostrū inflāman dū in amore bñdicti. Je su xp̄i in celo sedētis ad dexterā p̄ris: ex ychemēti desiderio illo quo sancti pres verens testamēti p multa curricula annoꝝ succēsi ordētis finis suspirijs depeabat ipz incarnā dñ. Qd̄ deuot̄ Berū. p̄sideras sermōe n. super cārica ait: Ardore desideri patrū suspiratiū xp̄i in carne p̄sentia frē quētissime cogitās: cōpūgor: et confusor in memetipso et vir cōtineo lachrymas ita puder: rōpōis miserabilium ē porō hor. Lui nāq̄ nrm̄ tātū ingerat gaudiū gratie hui⁹ exhibitiō: quātum sc̄is veterib⁹ accēderit desideriū p̄mis sori⁹: hec ille. Ecce rōpō incarnationis prosequi volētes incarnationis beneficiū in p̄nti sermone de ipsa dicturi sumus sub uno fructu q̄ est Jesus desiderat̄. Pro cuius declaratiōe tres conclusiōes occurunt p̄ponēde.

Prima dī occasionis.

Sedē retardationis.

Tertia meritationis.

Qualiter xp̄s voluit icarnari: et si nō peccasset hō an fuisset icarnari. **C**a. **s.** **R**ima cōclusio dī occasionis
In qua vidēdū est si p̄ctū solū fuit incarnationis occasio et p̄cipua ratio: vel si adhuc hō nō peccasset: aliqua alia causa dei filius incarnasset. Et circa hoc tres sunt opiniones.

Prima dī sustentabilis.

Sedē probabilitis.

Tertia cōmendabilis.

Gprima opinio dī sustentabilis. que est q̄forundam magistrop̄ dicentiū q̄ de incarnatione est loq̄ dupliciter. Est enim incarnatione carnis assumptio. Pōt ergo eē sermo de carne assumpta. Aut quātū ad substantiā: aut quātū ad defectū passibilitatis et mortalitatis. Si loquamur de incarnatione quātū ad

defectū passibilitatis et mortalitatis: dicūt q̄ si hō nō peccasset xp̄s carnem mortale nō assump̄isset. Sed si loquamur de incarnatione bñm q̄ dicit assump̄tionē hūane nature simpliciter: erat si hō nō peccasset xp̄s incarnat̄ esset illā incarnatione facit ad p̄fectionē totū vniuersi in hoc q̄ cōpletionē det hūs mano genēi quātū ad tria.

Primo quātū ad illud quod respicit naturam.

Sedē quātū ad illud q̄d respicit grātia. Tertio quātū ad illud q̄d respicit gloriam.

Quātū ad primū in incarnatione est consummatiō modoy educēdi hoīsem in esse. Quadrupler nāq̄ est mod⁹ edendi hoīsem in esse.

Nec de viro nec de muliere. vt Adā. De viro sine muliere: vt Eua.

De viro et muliere: vt ceteri hoīses.

De muliere sine viro: vt xp̄s. Ergo si hō steriser: fuisset incarnatione q̄ si nō eē filiū dei incarnatione: tūc vñ modus p̄ductionis deficeret. et sic vñ uersus esset imperfect⁹. Vñ dicit Aug. in lib. de li. ar. q̄ vñiuersus habet tantam p̄fectionē q̄ nemo pōt rōnabiliter aliquā imperfectionē inuenire in eo. Ergo incarnatione facit ad p̄fectionē hoīs quātū ad illud q̄d respicit grātia. Nam xp̄s est caput ecclie non solū bñm diuinā naturā: sed etiā bñm humanam vñ ostēdit Aug. sup Job. Sed si homo nō peccasset adhuc xp̄s esset caput ecclie. ergo aut filius dei incarnatione aut ecclie remāsisset acephala. Infus per si hō lapsus nō esset nihilominus fuisset sacram̄ matrimonij. Si igitur sacram̄tū matrimonij in cōunctione seruū significat cōiunctionē xp̄i et ecclie quātū ad naturarū vñionē ppter inseparabilitatē. vt dī ad Ephe. v. Ergo si hō steriser: aut sac̄z matrimonij esset falsus signū: vel filiū dei fuisset incornatus. Tertio incarnatione facit ad cōplemetū hoīs quātū ad illnd q̄d respicit glāiam. Nā bñm Aug. de spū et aia

Sermo

II

totū hoīem assumpit xp̄s vt totū beatificaret. Sed si hō nō eēt lapsus: erat totus beatificabilis. ergo ip̄us fuisset incarnatus. His rōmibꝫ adhērētes dicūt quidā indubitatē q̄ stāte adhuc natura in terminis sue p̄ditionis: et si nūq̄ fuisset lapsa: q̄ dei fili⁹ fuisset incarnationis: nō vt redēptor: sed vt glorificator. Q̄ Seda opinio dī: pbabilis: q̄ primaz oīno negat. Dic̄ em̄ q̄ si hō nō peccasset nāq̄ xp̄s carnem lūmpfisset: q̄ hec magis cōcordat pietati fidei. Nam p̄cēdēs opinio q̄ dicit q̄ deūz cōueniebat incarnari ppter p̄fectionē vniuersi: deūm inter p̄fectionē vniuersi concludit q̄d incōuenientissimū ē: q̄ incarnationis mysteriū est sup oēm vniuersum: siue quātū ad naturā: siue quātū ad gl̄iam. Dicit nāq̄ pbilosoph⁹ i. vi. p̄me pbie. Deū sup oēm vniuersi ordīne ponēdus est. Et ad illud q̄d adducit de mō edūcēti hoīem dicere possum⁹: q̄ quartus ille modus q̄ educ⁹ est xp̄s nō est de p̄fectionē vniuersi: nec ex hoc sequit⁹ q̄ talis mod⁹ nō fuisset q̄ vniuersi sua p̄fēctiōe careret. Hic ut em̄ nō potest argui imp̄fectio vniuersi quātū ad suſtitutionē mortui q̄d nō fecisset si hō nō peccasset. Posset eti⁹ i. dī q̄ de illo mō p̄ductiōis nō arguit veritas icāratiois: q̄d eypotuſſet p̄ducere hominē de muliere absq̄ viro: q̄ nō est deū. Q̄ Ad illud q̄d dicebat q̄ incarnationis facit ad p̄fectionē hoīis quātū ad illud q̄d respicit gram: q̄ xp̄s est caput ecclie dicere possum⁹ q̄ duplex est capi⁹tis p̄prietas. Una q̄ attēdit hīm cōformitatē ad mēbra. Alia q̄ attēdit hīz do noīz gratiūtōx influētiā. Rōne p̄me p̄prietatis xp̄s est caput ecclie inquātū deū. Et tōne hīz principaliter tenet rōnē capitis. Et iō dato q̄d incarnat⁹ nō esset ecclia hoīis capite nō careret. Hābūsset em̄ tūc caput deū: sicut nūc ecclia angeloz. De gloī dō q̄d adducebat de matrimonio rindere possum⁹ q̄d matrimonii duplēcē hīz significationē. Significat em̄ coniunctionē dei ad eccl.

clesiam hīm charitatē & significat cōiunctionē hīm vniōne in persone vnitatis. Ut rāq̄ barū significationū hīz hīm ita tūz lapsū. Alterā hō habuisset si hō steruisse. Et ideo nō esset falsum signū. Sicut em̄ matrimonii nūc est in officiū & in remedii. tunc aut̄ solū in officiū: sic hīz duplex significatiū nūc. tunc aut̄ vnu. De eo dō quod vltimo dicebatur. s. de gloria q̄d totū assumpit. dicit isti qui tenet hāc opinionē secundā: q̄ illa nō est ratio p̄cipua: sed annexa p̄cipali: pro eo q̄ si nāq̄ deūs incarnationis esset homo glorificationē corporis sui ex vniōne dei perfecte & totaliter bussus. Vñio em̄ christi corporalis spectat nō ad essentialē completionē beatitudinis: sed ad quoddam accidētale gaudiū. Et hoc pater q̄d alij sensus besatificant vt vñus & tñ obiecta sibi correspōdētia nō habebūt: sicut tact⁹: gustus &c. Gloria nāq̄ sensuum exterios rum erit per reducātiā delectatiōis veniētis et parte superiori a vniōne dei cuius visio adeo reficit: vt nihil vltro necessariū sit aīe ad eius beatitudinē. Tinde multum derogare videtur summo bono qui dicit ipsum non sufficere absq̄ bono creato sibi adiūcto ad hominē perfecte beatificādū. Nec Bon. s. di. iii. lib. ar. ii. q. ii. Q̄ Tertia opinio dī cōmendabilis: q̄ dicit xp̄m natum fuisse: vt hoīem pditū redimeret: nec curat inuestigare ea q̄ potuissent eueniēre homine stāte. Sed gratias dat deo qui tā benigne voluit prouidere homini pdito. Dicit nāq̄ Aug. in li. de versis dñi. Uenit filius hominis querere & saluū facere quod perierat. Si homo non peccasset: filius hoīis nō venisset. Et idem super Job. Nulla causa fuit veniēdi xpo dño: nisi peccatores saluos facere. Colle morbos: colle vulnēra: & nulla est causa medicine. Et idem super illo verbo Mathei. s. Ipse em̄ saluū faciet populum tc. Si ergo homo non peccasset: virgo nō peperisset. Et idem super illud Joha. s. Dñe ecce

Feria. II. post. do. I. aduentus.

ques amas infirmos. Si p̄t̄ores dñs nō amaret: ad terrā de celo nō descendis̄t. Et idem sup psalmo. Ixviiij. sup illo verbo. Infixus sum in limo profundi. dixit. Utinā maneret hō in eo qđ deus fecit. Si em̄ maneret in eo qđ deus fecit nō in limo iufixus esset quē degenuit Et leo papa in sermone. Si hō ad imāginē t̄ similitudinē dei fact⁹: in suo honore māsset: creator mundi creatura nō fieret: neqz sempitern⁹ temporalitatē subiret: aut egl̄is deo p̄t̄ dei fili⁹ formā servi assumeret. Et Paul⁹. f. ad Timo. f. Xps iesus venit in mādū p̄t̄ores saluos facere. Ista nobis cordi esse debet qui dānato hūano gñe ppter p̄t̄m vouit dei fili⁹ incarnari vt ipsum redime ret. O immēsa amplitudo diuine charitatis. O p̄funda bonitas summi dei. Peccatum⁹ nos oēs cecidimusq; in captiuitate inferni: t̄ ipse vt nos redimere misit: nō angelū: nō archāgelū: nō deniqz alia creaturā: sed vngentū filium suū. Audiat terra: intelligat celum: intimo audiat. Job. iiiij. nouū iocundū: nouū felicissimū: nouū amorofissimū. Sic de⁹ dilexit mādū: vt filiū suū vni genitū darer: vt oīs q̄ credit in illū nō pereat: sed habeat vitam eternā. Et ad Ephe. ii. Propter nimia sua charitatem: inq̄ apls: qua dilerit nos de⁹: misit filiū suū in mādū vt saluet mādū p̄ ipsū. Qd̄ Greg. cōsiderā admirādo cātabat. O estimabilis dilectio charitatis vt seruū redimeres: filiū tradidisti Quid suau⁹: qd̄ dulci⁹ p̄t̄ audiri? O peccatores ingrati diligite xpm̄ quos iam redemit quē patres atiq̄ illū redē prūrū expectātes toto corde dilexerūt. Qualiter xps cōueniēt t̄pē incarnationis est: t̄ p̄ ronabiliter tm̄ distulit incarnationi. Cap. ii.

Ecūda cōclusio d̄r retardatiōis. Incarnari equidē volēs dei fili⁹: nō id fecit illico post p̄t̄m nec paulopost: s̄ post tertū millenariū in sexta etate mādi. Mūrū certe quare hoc

largū donū nō accelerauit. Verū nō sine rōne credēdū est factū eē q; vt scribū Ecclastes. iiiij. Qia t̄ps habet. P̄nt aūt̄ huī tarditatē rōnes tres assignari. Prīma rō fuit ppter p̄t̄i punitiōē. Scđa ppter morbi curationē.

Tertia ppter christi incarnationi cōmendationem.

Q Prīma rō t̄c. Nā in hoc manifestat divine vltionis severitas cōtra peccatiū: q̄ clamores t̄ luc⁹ hoīm tanto rē pore sustinuit: tanteq; velle descedere.

Fecit autē hoc q̄ diuina iusticia vñil inultum relinq̄t. Q Scđa rō fuit ppter morbi curationē. Nā primū p̄t̄m qd̄ hō cōmiserat ex supbia puenerat: ideo per humilitatē liberādus erat. Qd̄ fieri debuit vt hō se infirmū agnosceret: t̄ liberatore idigere. Un glo. sup ep̄laꝝ ad Gal. iiiij. c. dicit: Magno consilio factū est: vt post hoīs casum nō illico dei filius mitteret. Reliq̄t de⁹ hominē p̄t̄us in libertate arbitrii in lege naturaz liūt sic vires suas cognosceret: vbi cuī deficerit legē accepit. Qua datu inuauit morb⁹: nō legis sed nature vñit: vt ita cognita iſfirmitate sua clamaret ad medicū: t̄ gratie quereret auxiliū.

Q Tertia rō fuit ppter xpi incarnationi cōmendationem. Debetat nāqz illud bñficiū cōmēdarī qd̄ necessariū erat: debebat cōmēdarī p̄ ml̄tos p̄nūciatos res. Ob qd̄ debebat precedere figure p̄phetie t̄ alia q̄ in veteri testamēto res latu digna sunt: de q̄bus in sequētib⁹ diffus⁹ dicem⁹. Quib⁹ impletis misit deus filiū suū. Km illud apli ad Gal. iiiij. At vbi venit plenitudo t̄pis misit deus filiū suū. Et non īmerito t̄ps incarnationis dī tēpus plenitudinis: qm̄ in incarnatione est facta plena particiatio diuinitatis. Un ad Col. ii. In ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis. In incarnatione reparata est angelorū ruina. In incarnatione homo plene a culpa liberatur ad Col. f. In ipso cōplacuit omnē plenitudinē inhabita re t̄ per eū recōciliari. In incarnatione

Sermo

II

facta est plena participatio boni neceſſarij: boni veritatis quātū ad intellex-
ētū: et boni gratiæ quātū ad affectum.
Johā. s. De plenitudine ei⁹ oēs accep-
imus. O q̄ felix et b̄ta dici pōt̄ hec etas
noſtra. O vere aureū ſeculū in quo ex-
perimur dulcedinē incarnati verbi fi-
lii dei: quā p̄ multa annoꝝ milia expe-
cientes petierūt adam pater noſtre gē-
tis. Noe vir iuſtus. Abraā per obedien-
tiā placēs deo. Iſaac māſuer̄. Jacob
cōtemplato. Moyses rect⁹ et dilectus
deo. David fīm cor dīni electus. Eliaſas
ſerra ſecatus. Daniel in lacū leonū miſ-
ſus alioꝝ amici dei patriarche et pphe-
te. Reges in populo dei diuinit⁹ preſe-
ci: alioꝝ q̄plurimi illorū tpe. Vinc⁹
est q̄ ſaluator dicebat loquēs diſcipu-
li ſiuiſ Luce. r. Beati oculi q̄ vident q̄
vos videtis. Dico eñi yobis: q̄ multi
prophete et reges voluerūt videret nō
viderunt que vos videtis: et audire
que vos auditis et nō audierūt. Sed
beu iniquam quia est ſomnolenta mēs
humana ad talia contemplantū. Pau-
ci equidem reperiuntur q̄ cogitare vē-
lunt copioꝝ fructū quē ſuſcepert ſu-
ſcipiūt et fuſcię poſſent ex bñſicio ſcar-
nati iefu. O mens durat: o creature rō-
nalis: o negligeas aia: o aia ſomnole-
ta: o aia dozimēs: o aia pigra: expgife
re queſo et p̄eplare q̄ adā viri annis
nongetis et tringita: vt ſcribit Ben. v.
et ſemp in ſacrificijs: in orationib⁹: in
diuino cultu clamabat: Veni iefu: rno
potuit iſlum videre: quinimo moriēs
ad loca tenebrarū deſcendit. Idipſum
fecit Beth filius ei⁹ viuē annis nōgē-
ris. r. in eodē fide et deſiderio media-
tois. Hoc oēs alioꝝ iuſt ab Adam yſc
Noe clamauerūt et nō potuerūt obtine-
re. Interficiſ Abel inočēs: et clamauit
eius ſanguis adyinētē deum: et tñ celū
cōſcēdere nō voluit: et derruſus eſt in
limbo. Indignarus eſt deus cōtra ini-
quitatē mundi tpe Noe ob quā oēs di-
luuiō perdiđit: et tamen Noe cum ſuis
ob iuſticiā mūdiciā et punitatē in arca

ſaluat⁹ eſt. Et cū omnibus diebus vīte
ſue xp̄m deſideraſſet: videre nō potuer̄
et nonagētimo ac quinquagesimo an-
no etatis ſue moriens Ben. ix. luce di-
uina priuatus eſt Abraā ut deo promi-
ptus obediāt filii p̄p̄iuū immolare ſa-
tagit xp̄m incarnandū ſemp deſideraſſet
et qđ voluit nō obtainuit: et cētimo ſe-
ptuagesimo quinto anno moriēs in ſe-
nectute bona. Ben. xxv. deſcedit ad in-
fers. Ibi Iſaac: ibi Jacob: ibi oēs
illoꝝ tpoꝝ: yſc ad mortē xp̄i. O ifelix
peccator: vis cognoscere ſereneſate: nra
quillitate: et gratiā tpiſ nri: vide fineſ
eoꝝ qui xp̄o volūt adberere. Lapidat
Stephan⁹ et clamat: video celos aptos
Lomburū Laurētū: tigne moriſ: et
ſtatim volat ad celū. Longū pſecto ſa-
tis eſſet aploꝝ omniū martyrū cōfello-
rū atq̄ virginū ſimilia narrare. Sed il-
lud viuū pterereundū nō eſt: qđ oēs ad
imitationē deuotionēq̄ gratioſiſimi
iefi xp̄i inducere pōt. Crucifig⁹ latro
qui multa flagitia ppetrauerat: et xp̄o
ſe cōmendāt eadē die in paradiſo reci-
pitur. Eurrite peccatores ad fontē gra-
tie iefi xp̄m: q̄ clamabat in tēplo Jo-
vij. Si qđ ſit veniat ad me et bibat.
Nō obeft nobis precedēs tarditas rō-
nalis incarnationis iefi xp̄i.

Q̄ De immēſitate bñſicij incarnationis:
et qualiter ſe habēt ad illud incerta ſan-
ctoꝝ patrum. Caplin. iii.

Eertia cōcluſio d̄r mentatiōis.

t In qua pie videre poſſumus
an xp̄i incarnatione fruit ex mera
gratia: et an illa impetraverūt
sanctoꝝ patrū et ecclie merita. Nā pau-
lus dicit ad ſitū. iiij. Apparuit benigna-
tas et humanitas ſaluatoris noſtri dei
nō ex operib⁹ iuſticie q̄ fecimus nos.
Verūtamen dicere poſſumus fīm do-
ctrinā Boſi. in. iiij. diſ. iiij. ar. ii. q. i. de
beneficio incarnationis tripliciter re-
ſpondendo.

Primo quātū ad circūſtantia.

Scđo quātū ad efficaciā.

Tertio quātū ad ſubſtantiam vel

Feria. III. post do. I. aduentus.

essentiam.

¶ Primo si loquamur quātū ad circūstantiā tuis: pōt cedē absq; calūnia q̄lcadat sub merito pcedētis ecclēste. Scti enī p̄tēs flagratiſſimiſ desiderijs meruerūt incarnatiōis accelerationē. ¶ Secō si loquamur de bñficio incar- nationis quātū ad efficaciā: sic cū ei⁹ efficacia effet duplex bñm q̄ ordinabat ad liberationē a seruitute diaboli: t a reatu carētie vīſionis dei: t ad erexitio nem de statu culpe: quodam mō cadit sub merito. quodā mō nō. Quātū ad liberationē a reatu carētie diuine vīſionis captiuatiōis diaboli: hoc meru- erāt sancti patres t cadit sub merito. Quātū nō ad erexitio de statu culpe non cadit sub merito nisi q̄s large sumat meritū o grūia nō cōdigni. ¶ Ter- tio si loquamur de illo bñficio quātū ad substatiā vel essentiā est dicendū q̄ cadat supra sctōꝝ patrū merita. Propter qđ nō est iuste retributiōis sed di- gnatiois eminētissime. Nā si cogreget in vñā hñilitas oīm sctōꝝ nūc̄ poterit in minimo comparari illi hñilitati qua⁹ dei fili⁹ apparere voluit in forma serui t habitu inuētū vt hō. Si colligātur oīa suspiria: om̄ia lachryme: oēs pe- ne: oēs cruciati⁹: om̄ia penitētēs oīa ge- nera mortis: etiā q̄cīq; passi sunt scti propter xp̄m: t collocent ex vna pte ex altero nō latere ponatur vna lachryma xp̄i vel nascētis vel fugiētis p̄ egyp- ti nemo: a: vel orātis: vel patiētis: vñ moriētis: plus illa lachryma vñavalet er formaceo illo corde puenīs q̄ oīa illa bona q̄ dixim⁹ t cogitare possum⁹ in q̄buscūq; sc̄tis electis t amicis dei Vinc' Hiero. ad Damasum papā de fi- lio pdigo ait: Que maior pōt esse de- metia q̄ vt dei fili⁹: fili⁹ hoīs putare nouē mēstū fastidia sustineret: partus expectaret aduentū: p singulas adoles- ret etates: t post p̄tūclias vocū: ala- pas: flagella: t crucis pro nobis fieret maledictum: vt nos a maledicto legis absolueret. hec ille. Juste ergo t rōna-

biliter aīa n̄a sitire dī ad iesum in glo- ria coronatiū: quē seti p̄tēs in nocte le- gis desiderauerūt incarnandū: q; dies grē nobis apropiinquauit: qua medi- ante facilis ē nobis accessus ad beatā eternāq; vīta: in qua xp̄s saluator: se- li viuit t regnat in eternū. Amen.

¶ Feria tercia post primā dñicā aduen- tū de reuelationib; factis mētib; p̄ p̄phetarū de incarnationis mysterijs: et qualiter p̄phete pdixerunt multiplicati- ter xp̄m fore vētū. Gērm̄o. iii.

¶ Jesus p̄phetiis cognit⁹. Fruct⁹. iii.

¶ P̄p̄cessit tc.

Placuit quondā altissi- mo deo celi incarnationis mysteria p̄phetarū mētibus reuelare: vt p̄ ipsoꝝ voces instrueret hñanū gen⁹ de veritate incarnationi verbi. Nullus eq̄dē excusare se pōt: si iesum nō credat: si eū non colat: si illā toto corde nō amplexat. Cui⁹ aduentū p̄cesserūt tot p̄pheta- rū oracula t testimonia. Firmat enim vniuersalit̄s mēs in fundamēto veri- tatis cā senserit de xp̄o vēturo p̄pheta- tas clamare ac predicare. Quapropter in p̄nti ser. de incarnatione verbi loq; volētes p̄siderabim⁹ illas supnas reue- latiōes q̄s hñerūt p̄phete colligimus q̄ ea q̄ dictū sumus subvno fructū: qui est iesus p̄pbis cognit⁹. Ad cui⁹ decla- ratiōem tres cōclusiones occurruit de clarande: quarum.

Prima vocat diffinitio.

Scda vocat multiplicatio.

Tertia vocat testificatio.

¶ De p̄pheta qđ est: t q̄liter non pōt esse naturaliter p̄tra opinione illoꝝ q̄- dicerūt q̄ hō posset naturaliter p̄phe- tare: qđ si vērū eēt p̄pheticū testimoniū non esset puenīus. Caplm. i.

Rima oclusio vocat diffinitio
p In qua puenīs est scire qđ est p̄pheta: q; nisi hoc clare trel- ligere: nō sat̄ eēt incarnationē xp̄i magnificare ex quo fuit a p̄pheta